Lietas Nr. C29614716
C-2497/17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2017.gada 25.aprīlī.

RĪGAS PILSĒTAS LATGALES PRIEKŠPILSĒTAS TIESA
tiesnese S. Hrebtova
izskatīja rakstveida procesā civillietu SIA "Julianus Inkasso Latvija" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 6.oktobrī SIA „Julianus Inkasso Latvija" (turpmāk – prasītājs) iesniedza tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (pirms uzvārda maiņas /uzvārds/) (turpmāk – atbildētājs) par naudas piedziņu, kurā norādīts, ka atbildētājs noslēdza ar SIA „VIA SMS" aizdevuma līgumu un piekrita līguma nosacījumiem, veicot attiecīgu maksājumu par piekrišanu līguma nosacījumiem uz aizdevēja bankas kontu. Atbildētājam bija piešķirts aizdevums uz līgumā atrunāto termiņu. Atbildētājs nav izpildījis aizdevuma līguma nosacījumus, neatmaksātā aizdevuma summa sastāda 556,61 EUR un saskaņā ar līgumu tika aprēķināti nokavējuma procenti 556,61 EUR.

Ar 2014.gada 15.decembra cesijas līgumu SIA „VIA SMS" cedēja prasījumus, kas izriet no augstāk minēta līguma, prasītājam, par ko 2015.gada 31.jūlijā bija paziņots atbildētājam. Atbildētājs vienojās ar prasītāju par aizdevuma atmaksāšanu pa daļām, veica dažus maksājumus un pārtrauca dzēst parādu, tāpēc prasītājs ir spiests piedzīt parādu tiesas ceļa.

Noslēdzot aizdevuma līgumu atbildētājs vienojās ar aizdevēju par nokavējuma procentiem 1% apmērā no laicīgi nenomaksātas aizdevuma summas.

Atbildētāja galvenais parāds ir 556,61 EUR, ko veido neatmaksātā aizdevuma summa, nolēigtie procenti 556,61 EUR par 1052 kavētām dienām, aprēķins apturēts, sasniedzot galveno parādu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1756.pantu, 1763.pantu, 1775.pantu, 1779.pantu, 1798.pantu, 1800.pantu, 1805.pantu, 3934.pantu, 1935.pantu, 1946.pantu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam galveno parādu 556,61 EUR, nolīgtos procentus 556,61 EUR, kopā 1113,22 EUR, valsts nodevu 166,98 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, kā arī noteikt tiesības prasītājam par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6 % gadā no galvenā parāda.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, atbildētājam 2016.gada 10.oktobrī uz deklarēto dzīves vietas adresi, nosūtīts paziņojums kopā ar prasības pieteikumu un paskaidrojuma veidlapu, kurā ietverts izraksts no Civilprocesa likuma 74.panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Noraidījumi tiesnesei nav pieteikti.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli 2017.gada 1.martā pasta sūtījumā atbildētājam uz deklarēto dzīves vietas adresi, 2017.gada 13.janvārī prasītājam uz prasības pieteikumā norādīto elektroniskā pasta adresi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3.punktu, uzskatāms, ka tiesas dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja tie nosūtīti pasta sūtījumā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 4.punktu, uzskatāms, ka tiesas dokumenti izsniegti trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, izvērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Civillikuma 1793.pants nosaka, ka prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, bet šā likuma 1801.pants paredz, ka cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina.

Civillikuma 1805.pants noteic, ka cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

No lietas materiāliem konstatējams, ka ar 2014.gada 15.decembrī starp SIA „VIA SMS" un prasītāju noslēgto cesijas līgumu un tā Pielikumu Nr.1, SIA „VIA SMS" cedējusi prasītājam no līguma izrietošās prasījuma tiesības pret atbildēju, ar tiesībām prasīt nokavējuma procentus, zaudējumus un citus blakus prasījumus, kas radušies Līguma neizpildes rezultātā (lietas 12. – 13.lapa).

2014.gada 17.decembrī atbildētājam paziņots par prasījuma tiesību cesiju un pienākumu izpildīt saistības (lietas 35. – 37.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1537.pants paredz, ja līgumu slēdz starp klāt neesošiem, tad tas uzskatāms par noslēgtu no tā brīža, kad priekšlikuma piedāvātāju ir sasniegusi priekšlikuma saņēmēja beznosacījuma piekrišana.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta pirmā daļa noteic, ka saskaņā ar patērētāja kreditēšanas līgumu persona, kas nodarbojas ar patērētāja kreditēšanu, piešķir vai apsola piešķirt patērētājam kredītu atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā, bet

10.panta pirmā daļa nosaka, ka distances līgums ir patērētāja un pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja vienošanās, ko tie noslēguši, vienlaikus neatrodoties vienā un tajā pašā vietā, bet līdz līguma slēgšanas brīdim un līguma slēgšanas brīdī izmantojot vienu un vairākus distances saziņas līdzekļus, kā arī organizētu preču pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas shēmu. Par distances saziņas līdzekļiem uzskatāmi tālrunis, tīmeklis, elektroniskais pasts, televīzija, fakss, katalogs, presē publicētas reklāmas, kurām pievienots pasūtījuma kupons, un citi informācijas nosūtīšanas un pārraidīšanas distances līdzekļi.

No prasības pieteikumā norādītā un lietas materiāliem konstatējams, ka 2012.gada 9.novembrī atbildētājs AS „VIA SMS" mājas lapā aizpildīja reģistrācijas formu, apliecinot, ka piekrīt kredītlīguma noteikumiem, apstiprinot reģistrāciju nosūtot 0,01 EUR no sava norēķinu konta uz prasītāja norēķinu konta (lietas 33.lapa).

No lietas materiāliem redzams, ka starp prasītāju kā aizdevēju, no vienas puses, un atbildētāju kā aizņēmēju, no otras puses, noslēgts līgums (lietas 20. – 32.lapa), ar kuru atbildētājam sākotnēji izsniegts aizdevums kopējā summā 576,49 LVL (820,27 EUR) apmērā, vienojoties par procentu apmēru par aizdevuma lietošanu un kredītlīnijas summas lietošanas termiņu.

Tiesa atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp prasītāju un atbildētāju uz noslēgtā kredītlīnijas līguma pamata, atbildētājs ir uzskatāms par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē, prasītājs – par pakalpojumu sniedzēju minētā likuma 1.panta 4.punkta izpratnē, bet šo personu noslēgtais līgums uzskatāms par patērētāja kreditēšanas līgumu minētā likuma 8.panta pirmās daļas izpratnē, kas noslēgts kā distances līgums.

Ievērojot minēto, pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma, Ministru kabineta 2010.gada 28.decembra noteikumu Nr.1219 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanu" un Ministru kabineta 2004.gada 21.decembra noteikumu Nr.1037 „Noteikumi par distances līgumu par finanšu pakalpojumu sniegšanu" normas.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1943.pantā noteikts, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

No prasības pieteikuma izriet, ka atbildētājs nav pienācīgi veicis maksājumus saņemtā kredīta un procentu atmaksai saskaņā ar līgumu. Tāpat no prasības pieteikuma izriet, ka starp atbildētāju un prasītāju nav panākta savstarpēja vienošanās par atmaksas termiņa pagarināšanu.

Saskaņā ar Civillikuma 1828.pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu.

No lietai pievienotā 2014.gada 15.decembra Cesijas līguma Nr.JU-12/2014 Pielikuma Nr.1 redzams, ka līdz prasības pieteikuma iesniegšanas dienai, maksājumu saistības atbildētājs nav izpildījis un nesamaksātais kredīts ir 586,61 EUR.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civillikuma 1838.pants noteic, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tiesai nav iesniegti pierādījumi tam, ka atbildētājs savas saistības būtu izpildījis, līgums nav apstrīdēts un nav apstrīdēts arī tas, ka kredīta pamatsumma ir atmaksāta tikai daļēji.

No prasības pieteikumā norādītā un pievienotajiem maksājuma uzdevumiem (lietas 38.-40.lapa) izriet, ka atbildētājs ir veicis trīs maksājumus prasītājam par kopējo summu 30 EUR, līdz ar to neatmaksātā aizdevuma summa ir 556,61 EUR un ir pamats to piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam.

Saskaņā ar Civillikuma 1764.pantu visādos mantiskos darījumos un aktos, kas nodibina pienākumu maksāt procentus, atļauts nolīgt procentus, kuru apmēru var noteikt līdzēji savstarpēji vienojoties, bet vienpusējos aktos – to izdevējs pēc sava ieskata, ciktāl likums neparedz aprobežojumus šajā ziņā; par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 5.punktu līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu līguma noteikums, kuru līgumslēdzēja puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēja pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētāju. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Šī panta vienpadsmitā daļā noteic, ka tiesa izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

No minētās normas izriet, ka tiesai ir kā tiesības, tā arī pienākums pat bez patērētāja prasības vai lūguma izvērtēt līguma noteikumu atbilstību normatīvo aktu prasībām un vispārējiem tiesību principiem, tostarp, izvērtēt līgumsoda proporcionalitāti. Uz to, ka tiesai atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitajai daļai, izšķirot strīdu, ir pienākums izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumu atbilstību labticīguma prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa, turklāt neatkarīgu no tā, vai patērētājs cēlis kādus konkrētus iebildumus, ir norādīts vairākkārt Augstākās tiesas Senāta nolēmumos *(sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 12.marta spriedumu lietā Nr.SKC-108 11.punktu, 2015.gada 20.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-19, 2016.gada 3.marta spriedumu lietā Nr.SKC-94).*

Saskaņā ar Līguma 8.2.punktu ja aizņēmējs kavē Aizdevuma līgumā noteiktos maksājumus, Aizņēmējs maksā Aizdevējam Nokavējuma centus 1% apmērā no kopējās kavētās Aizdevuma pamatsummas par katru kavējuma dienu. Nokavējuma procenti nedrīkst pārsniegt aizdevuma pamatsummu.

Prasītājs saskaņā ar prasības pieteikumā ietverto aprēķinu (lietas 6.lapa) par kavētām 1052 dienām aprēķinājis nolīgtos nokavējuma procentus 556,61 EUR apmērā. Prasītājs ir apturējis nokavējuma procentu aprēķinu pie pamatparāda summas sasniegšanas.

Tiesa uzskata, ka ir pamats piemērot likumdevēja gribā ietverto principu – ierobežot parādnieka pārmērīgu apgrūtināšanu ar soda sankcijām par neizpildītām saistībām, kas atbilst Civillikuma 1657.pantā noteiktajam par tiesas tiesībām atsvabināt parādnieku no viņam neizdevīgām sekām.

Patēriņa kredīta līguma noteikumi ir tipveida noteikumi, kas sastādīti iepriekš un tiek piedāvāti prasītāja interneta mājas lapā. Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka šo noteikumu 8.2.punkts tika atsevišķi apspriests ar atbildētāju, līdz ar to šis noteikums atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektajai daļai ir atzīstams par neapspriestu.

Tiesa, vērtējot līguma noteikumu 8.2.punktā paredzēto procentu par nokavējuma atbilstību labticīguma prasībām, ņem vērā kā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantā noteikto līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, tā arī vispārējus sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principus, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principus.

Tiesas ieskatā nokavējumu procentu apmērs 1 % apmērā no nokavētā maksājuma summas dienā neapšaubāmi nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, tādejādi, šāda noteikuma piemērošanas rezultātā nokavējuma procentu apmērs salīdzinoši īsā periodā var sasniegt pamatparāda (nokavētā maksājuma) summu, kļūstot par nesamērīgi lielu, kas ir pretrunā ar labas ticības principu.

Tā kā līguma noteikumu 8.2.punkts ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu, tas strīda izšķiršanā nav piemērojams.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru nokavējumu kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Nepiemērojot kredītlīnijas līguma 8.2.punktu, tiesa atzīst, ka prasība daļā par nokavējuma procentu piedziņu apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantu tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Prasītājs ir aprēķinājis un lūdz piedzīt aprēķināt nokavējuma procentus par 1052 kavētām dienām. Līdz ar to likumisko nokavējuma procentu apmērs par 1052 kavētajām dienām veido 96,60 EUR, t.i. 556,61/6/100/365*1052=96,60EUR, kas piedzenams no atbildētāja par labu prasītājam. Savukārt pārējā daļā prasījums par nokavējuma procentu piedziņu 460,01 EUR apmērā ir nepamatots un noraidāms.

Tādējādi kopsummā no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams parāds 653,21 EUR.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Tādējādi tiesa atzīst, ka saskaņā ar minēto un Civillikuma 1765.pantu prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi, ko veido valsts nodeva 97,98 EUR (proporcionāli apmierinātajam prasījuma apmēram), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR par prasības pieteikuma un paziņojumu piegādi, kopā 102,68 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam labprātīgai sprieduma izpildei nosakāms termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 8., 93., 97., 190., 193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

Maza apmēra prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, pamatparādu 556,61 EUR, likumiskos nokavējuma procentus 96,60 EUR (par 1052 kavētām dienām), kopā parādu 653,21 EUR (seši simti piecdesmit trīs *euro* 21 centi) un tiesas izdevumus 102,68 EUR (viens simts divi *euro* 68 centi), bet pavisam kopā piedzīt 755,89 EUR (septiņi simti piecdesmit pieci *euro* 89 centi).

Atzīt SIA „Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, tiesības saņemt likumiskos procentus 6 % (seši procenti) gadā no nesamaksātās pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Samaksa veicama SIA „Julianus Inkasso Latvija" norēķinu kontā Nr.LV61HABA0551008868793 AS „Swedbank".

Noraidīt SIA „Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, maza apmēra prasību daļā par nokavējuma procentu 460,01 EUR apmērā piedziņu.

Noteikt /pers. A/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2017.gada 25.aprīļa, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese S.Hrebtova